

Voortgangsrapportage maart 2019

Rapportage over kalenderjaar 2018

VSV FRIESLAND 2017-2020

Take the next step

Aanleiding

Deze rapportage geeft informatie over het project 'Take the next step' in de periode januari – december 2018. Dit project is onderdeel van het regionaal programma voortijdig schoolverlaten / jeugdigen in een kwetsbare positie. Het richt zich op het begeleiden en volgen van kwetsbare overstappers van onderwijs naar dagbesteding, arbeid en onderwijs. Door de begeleiding en het volgen van de overstappers, willen wij de kwetsbaarheid van deze overstappers terugdringen. Daarnaast willen wij ook voor toekomstige overstappers komen tot structurele verbetering van de door- en uitstroom. Het project kent vooralsnog een looptijd tot januari 2021. et voornemen is om het schooljaar 2020-2021 af te ronden en daarmee de looptijd te verlengen tot 1 augustus 2021.

Vanwege de diversiteit van overstappers en betrokken partners, is ervoor gekozen om de cijfers/ervaringen e.d. in deze rapportage op te delen per onderwijsvorm. Onderstaand eerst een korte omschrijving van het oorspronkelijke plan en op pagina 4 achtergrondinformatie over de recente wettelijke verankering van de rmc-taak voor 'jongeren in een kwetsbare positie'.

Deze rapportage sluit af met enkele voorstellen/bespreekpunten met de regiegroep vsv/jikp.

Korte omschrijving projectplan

Doel

Elke overstap van benoemde doelgroep 'jongeren in een kwetsbare positie' monitoren en waar nodig begeleiden. Later bijgesteld tot proactief monitoren van praktijkonderwijs, voortgezet speciaal, entree en isk. Vmbo-basisberoeps/lwoo overstappers worden begeleid en gemonitord indien aangemeld als kwetsbaar door professional of ouder/jeugdige.

Instrumenten

Inzet van coördinator (8 uur) / beleid (8 uur), overstapcoaches (4*24 uur), administratieve ondersteuning (16 uur) en waar nodig middelen uit het overbruggingsbudget (€ 20.000 per jaar).

Afbakening

Reguliere overstappers dus geen schooluitvallers/vsv'ers
Primaire (wettelijke) doelgroep jikp, bij uitzondering mbo niveau 2 – 4
Afstemming met leerplicht/trajectbegeleiders vsv bij overlapping van doelgroepen
Aansturing van de overstapcoaches door hoofd eenheid Leerlingzaken
Loopbaanoriëntatie is een taak binnen school, verbetering hiervan valt niet binnen dit project
Monitoring van de doelgroep vindt plaats tot 23 jaar

Risico's

Onbekendheid met benodigde formatie overstapcoaches
Onvoldoende bekendheid bij de vele partners over 'Take the next step' en de rol van overstapcoaches
Twijfel over regiehouderschap
Onvoldoende managementinformatie over de effectiviteit
Overbruggingsbudget voor verkeerde doeleinden gebruiken

Randvoorwaarden

Commitment van betrokken partijen aan de extra inzet
Flexibele inzet van budget om in te spelen op hetgeen we constateren
Na de evaluatie verdere afspraken over de periode 2018 – 2020

Landelijke ontwikkeling: taak voor het rmc t.a.v. de jeugdigen in een kwetsbare positie vanaf 1 januari 2019 ook wettelijk verankerd.

Het project 'Take the next step' is gestart om invulling te geven aan de nieuwe taak van het rmc op gebied van jongeren in een kwetsbare positie. Hoewel wij in ons regionaal programma al de plicht hadden aan deze groep overstappers aandacht te schenken, is de wettelijke verplichting pas in januari 2019 vastgesteld via het wetsvoorstel "Wet regionale samenwerking voortijdig schoolverlaten en jongeren in een kwetsbare positie".

De wet heeft o.a. als gevolg dat er nu een wettelijke basis is om jeugdigen afkomstig uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs te volgen tot de leeftijd van 23 jaar in hun deelname aan onderwijs of arbeidsmarkt. Voor de overige doelgroepen van 'Take the next step' dienen wij een sluitend vangnet te creëren. De wettelijke plicht voor het volgen of monitoren van de overstappers van vmbo basisberoeps en leerwegondersteunend, entree en internationale schakelklas is niet expliciet.

De wettelijke basis zorgt ervoor dat wij vanaf januari 2019 ook een grondslag hebben voor het checken van inkomensgegevens van de doelgroep uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs.

Los van de consequenties van de wet m.b.t. de jeugdigen in een kwetsbare positie, heeft de wet o.a. ook de volgende consequenties:

- wettelijke structurele verplichting tot maken regionaal programma en organiseren regionaal bestuurlijk overleg;
- specifieke uitkering voor het programma is structureel opgenomen in de Rijkbegroting.

Dit betekent dat wij voor de periode 2021-2024 een nieuw regionaal programma zullen gaan vormgeven.

Consequenties van nieuwe wet per 1-1-2019:

De wet bevat zeven maatregelen die tot doel hebben om de regionale samenwerking vsv te verbeteren en uit te breiden met bepaalde doelgroepen en overlegpartijen:

- 1. Wettelijke verplichting tot het maken van een regionaal programma en regionaal bestuurlijk overleg gemeenten-scholen*
- 2. Gemeenten in staat stellen om samen met scholen het regionaal programma vsv te financieren (specifieke uitkering)*
- 3. Uitbreiding doelgroep RMC-functie met verplichting tot volgen leerlingen uit pro en vso*
- 4. Benoemen dat leerplichtige leerlingen van 12 tot 18 jaar behoren tot doelgroep regionale vsv-aanpak*
- 5. Uitbreiding toelatingsmogelijkheid vavo*
- 6. Verplichting rmc-contactgemeente tot betrekken partijen uit domeinen arbeid en zorg in regionaal vsv-overleg*
- 7. Plicht tot afstemmen ondersteuningsaanbod gemeenten, samenwerkingsverbanden vo en mbo-instellingen*

Overstap vmbo naar mbo

Algemeen

Jaarlijks stappen meer dan 300 jeugdigen in regio De Friese Wouden over vanuit vmbo-basisberoeps / lwoo naar mbo-niveau entree of 2. Niet al deze jeugdigen worden door ons bemiddeld of individueel gemonitord, veel van deze overstappen naar niveau 2 verlopen immers goed zonder tussenkomst van een overstapcoach.

De overstapcoaches begeleiden de jeugdigen die door scholen, leerplichtambtenaren e.a. professionals worden aangedragen als kwetsbare overstap. Incidenteel meldt een ouder zich voor een overstapcoach. Veelal gaat het om een overstap naar entree-onderwijs zonder vmbo-diploma of een overstap mét diploma waarbij sprake is van psychische of lichamelijke problematiek.

Ondersteuning die wordt geboden bij de bemiddeling kan bestaan uit het afnemen van een educatiemeter (soort assessment), gezamenlijk bezoek van open dagen, organiseren van benodigde zorg rondom een jeugdige, inzet van extra scholing in vakanties e.v.a. mogelijkheden. Waar nodig worden hiervoor middelen uit het overbruggingsbudget ingezet.

"Via zijn leerlingbegeleider bij het Kei-college werd Wesley bij mij aangemeld. Hij was afgestroomd van havo naar vmbo-basisberoeps, verzuimde veel en kampte met fysieke problemen. De inschatting van school was dat hij zijn vmbo-basisberoepsexamen niet zou gaan halen en daarmee dus op niveau 1 zou moeten starten in het mbo. Na intensieve begeleiding, inzet van onze educatiemeter / capaciteiten-test en veel inzet door Wesley zelf is het hem gelukt een BBL-plek te krijgen bij Hajé en in te stromen op niveau 2, bij goed functioneren spoedig naar niveau 3! We blijven contact houden via Whatsapp om te kijken hoe het gaat, voor zo lang nodig."

Inge Leijten
overstapcoach vo-mbo en isk-vervolg

Ervaringen

Sinds de start van het project blijft het aantal aanmeldingen van overstappers groeien. Waar scholen en professionals zoals leerplichtambtenaren bij de start nog niet direct de meerwaarde zagen, zien wij dit door positieve ervaringen toenemen.

De scholen en leerplichtambtenaren weten ons steeds beter te vinden. Belangrijk om op te merken is dat wij ook steeds meer leerlingen aangedragen krijgen uit de andere niveau's van het vmbo (kader en theoretische leerweg). Tot op heden "weigeren" wij deze leerlingen niet, omdat er aantoonbare redenen zijn om deze overstappen ook als kwetsbaar te zien. Gelet op de blijvende groei in aanmeldingen is dit wel een aandachtspunt v.w.b. benodigde formatie.

Cijfers preventief bemiddeld 2018

Onder preventieve bemiddeling verstaan wij: actieve bemiddeling in de vorm van gesprekken met jeugdige/professionals, inzet instrumenten, bezoeken aan werkgevers/scholen met leerling e.d. vóórdat de overstap wordt gemaakt. Gemiddeld komt dit neer op tussen de 12 en 16 uur per leerling, uiteraard verschilt dit sterk per casus. Sommige casussen die in 2017 zijn opgestart vragen nu weer bemiddeling en uren.

Onderstaand het aantal bemiddelde jeugdigen in 2018 bij een overstap en hun huidige status. Er is geen onderscheid gemaakt in de verschillende niveaus van het vmbo. Uit nadere analyse blijkt dat ongeveer 15 van deze leerlingen vmbo kader / theoretische leerweg volgden.

Rijlabels	Dagbesteding	Entree	MBO-2	MBO-3/4	Verhuisd	Wacht op overstap	Werk >12 uur	Eindtotaal
Bornego College		1	1					2
Burg. Harsmaschool	2		1					3
Kei College		3	1			1	2	7
Lauwers College						1		1
Openbare Scholengemeenschap Sevenwolden		1		1		2	1	5
Stellingwerf College				1				1
CSG Liudger / F12			9	1				10
Openbare Scholengemeenschap Singelland			3	5	1	1		10
Nordwin College Vmbo			1	1				2
CSG Liudger							1	1
CSG Eekeringe							1	1
Eindtotaal	2	5	16	9	1	5	5	43

NB De bemiddelden waarmee de overstapcoach al in 2017 is gestart zijn hierin niet meegenomen.

Conclusies

- Bij een groot deel van de vo-scholen in ons gebied zijn wij actief. Enkel Linde College en Terra College ontbreken nog in dit overzicht, gesprekken met deze scholen zijn er wel geweest en vinden nog plaats. Tot nu toe geven zij aan nog geen leerlingen te hebben voor een overstapcoach.
- Een substantieel deel van de overstappers die wij begeleiden doorloopt de kader/theoretische leerweg.
- Reacties vanuit vo zijn veelal positief over de inzet van de overstapcoaches. Inzet van de educatiemeter wordt als instrument gewaardeerd.

Reacties KEI-college:

"Wij zijn zeer tevreden over de rol van de overstapcoach hier op school. Er zijn waardevolle interventies geweest bij leerlingen die volledig vastgelopen waren. De lijnen zijn kort; afspraken zijn duidelijk en Inge houdt ons goed op de hoogte van het verdere verloop. Hierdoor voelt het voor ouders als een goede samenwerking tussen school en rmc en als een helder en duidelijk traject."

Jaap Westra, ondersteuningscoördinator
Jolanda Hoeksma, leerlingbegeleider

Overstap praktijkonderwijs naar vervolg

Algemeen

Uit het praktijkonderwijs stromen in onze regio jaarlijks ongeveer 100 leerlingen. Circa 50% van deze leerlingen vervolgt de schoolloopbaan op het mbo. De andere helft gaat richting betaald werk, met recht op gemeentelijke ondersteuning bij inkomen en arbeidstoeleiding/-coaching. De meeste overstappers in onze regio zijn afkomstig van de Compagnie (Heerenveen), Liudger-praktijkonderwijs (Drachten) en Singelland-praktijkonderwijs (Drachten). Maar een deel van de leerlingen gaat ook de regio-grens over, o.a. naar JJ Boumanschool (Dokkum) en RSG Tromp Meesters (Steenwijk).

Wij streven ernaar elke jeugdige die uit het praktijkonderwijs stroomt in beeld te hebben, waar nodig bemiddelen wij richting vervolgonderwijs, arbeid of een ander passend traject. Tevens kan het zijn dat wij op een later moment na een overstap starten met bemiddelen. Hiervan kan sprake zijn wanneer een jeugdige zijn betaald werk verliest of een achtergrond heeft in Praktijkonderwijs en hier in de regio is komen wonen.

Ervaringen

In de overstap van praktijkonderwijs naar mbo zijn in de provincie Friesland afspraken gemaakt m.b.t. symbiose-trajecten. Alle leerlingen die vanuit het praktijkonderwijs doorstromen naar het mbo blijven tijdens het volgen van de entreeopleiding (niveau 1) ingeschreven staan bij de school voor praktijkonderwijs. Wanneer het diploma van niveau 1 is behaald en er voldoende voortgang is om een overstap naar niveau 2 te maken, vindt er pas inschrijving plaats bij het mbo. Dit maakt de kwetsbaarheid van deze overstap minder.

In de overstap van praktijkonderwijs naar arbeid hebben wij de aansluiting gezocht bij de reeds bestaande link tussen het praktijkonderwijs en de afdelingen Sociale Zaken van onze 7 gemeenten. Hierin hebben wij verschil bemerkt in inzet van de 7 gemeenten voor deze doelgroep. Een belangrijke meerwaarde die wij toevoegen is het in beeld hebben en brengen van jeugdigen die niet in het doelgroepregister willen, geen uitkering willen of (nog) geen uitkering hebben aangevraagd.

Casus Fred: jeugdige uit beeld.

"Via DUO kreeg ik een signaal binnen over Fred. Hij stond niet ingeschreven op een school en er was geen inkomen bekend. In het verleden had Fred op praktijkschool Singelland de Venen gezeten. Ik zocht contact met hem en hij bleek een kleine krantenwijk te hebben. Hij was niet in beeld bij de gemeentelijke sociale dienst. Hij stond wel al in het doelgroepregister. Samen hebben wij een C.V gemaakt. om zich te presenteren en ervoor gezorgd dat hij een jobcoach van de gemeente kreeg. Na een proefplaatsing bij een werkgever met jobcoaching heeft hij nu een arbeidscontract bemachtigd en participeert!"

Debby Smedes,
overstapcoach praktijk-
onderwijs, voortgezet speciaal
onderwijs en entree

Cijfers preventief bemiddeld in 2018

Rijlabels	Dagbesteding	Entree	MBO-2	Uitkering	Verhuisd	Wacht op overstap	Werkt >12 uur	Eindtotaal
Pro (verhuizing)					1			1
Pro school Sneek (verhuizing)		1						1
Praktijkonderwijs CSG Liudger		2		1		1	1	5
Praktijkonderwijs De Compagnie Sevenwolden			2	2				4
Praktijkonderwijs Singelland de Venen			4	1			2	7
Piter Jelles Ynsicht de Brêge Praktijkonderwijs						1		1
Eindtotaal		3	4	2	4	1	2	19

NB De bemiddelden waarmee de overstapcoach al in 2017 is gestart zijn hierin niet meegenomen.

Conclusies

- Wij zijn bij alle scholen voor praktijkonderwijs in beeld en actief met bemiddeling.
- Het zijn veelal de complexere overstappen waarbij jeugdigen niet direct een werkplek hebben waarbij wij betrokken worden. Daarom ook een relatief laag aantal "aan het werk".
- Overstapcoaches merken op dat de overstap van praktijkonderwijs naar regulier mbo een lastige blijft, ondanks de symbiose-afspraken.

Casus Jaap: hoe word ik bakker?

Jaap was vanuit het Praktijkonderwijs in de entree-opleiding gestroomd. Tijdens de entree-opleiding ontstond de wens om bakker te worden. Hij had geen idee hoe hij dit kon worden, thuis kon hij hierbij geen ondersteuning krijgen. Samen met Jaap ben ik op zoek gegaan naar een geschikte leer-werkplek door het opstellen van een portfolio/C.V., aanvragen doel-groepregister, regelen van loon-kostensubsidie met Sociale Zaken én aanwezigheid bij zijn sollicitatiegesprek. Hij heeft nu écht een arbeidscontract en kan zich bakker noemen!

Bieuwe van der Meulen,
overstapcoach praktijkonderwijs,
voortgezet speciaal onderwijs en
entree

Overstap van ISK naar vervolg

Algemeen

De Internationale Schakelklas (ISK) in Drachten is een openbare school waar les wordt gegeven aan anderstalige leerlingen tussen 12 en 18 jaar.

De ISK is voor iedereen toegankelijk die de Nederlandse taal nog niet voldoende beheerst om op het reguliere Nederlandse onderwijs in te kunnen stromen.

Het doel van de ISK is dan ook om leerlingen te schakelen naar het reguliere Nederlandse onderwijs. Voor jongere leerlingen kan dit het vmbo/havo zijn en voor de wat oudere leerling is dit vaak het mbo. Natuurlijk zijn het praktijkonderwijs, speciaal onderwijs en in sommige gevallen het hbo ook niet uitgesloten.

De ISK biedt verschillende vakken aan zoals rekenen, Engels, sport, ICT. Nederlands, oftewel, Nederlands 2e taal (NT2), is het hoofdvak en wordt bijna dagelijks gegeven. Niet alleen Nederlandse lessen, maar ook het bijleren van Nederlandse gebruiken en gewoonten vallen daaronder. Ook wordt er veel georganiseerd zoals sportactiviteiten, schoolreisjes, excursies, maar ook weerbaarheidstrainingen. Dit alles om de leerling straks zo zelfstandig mogelijk te kunnen laten functioneren in de Nederlandse maatschappij.

Het aantal leerlingen op de ISK fluctueert enorm. Dit alles hangt vaak samen met de problemen die op dat moment elders in de wereld spelen. Het grootste deel van de ISK leerlingen zijn dan ook gevlucht uit het land van herkomst.

Afhankelijk van het leerling aantal, worden er per jaar ongeveer 50 leerlingen geschakeld naar andere scholen.

Ervaringen

De ISK onderhoudt zelf nauwe contacten met andere scholen. Momenteel zijn ze dan ook bezig om de overdracht naar ontvangende scholen nog beter te laten verlopen. Er is kort geleden een document opgesteld voor de ontvangende scholen waarin relevante informatie te lezen valt over een nieuwe ISK leerling. Ook legt de decaan van de ISK contact met de decaan van de andere school om zo te zorgen voor een warme overdracht.

Momenteel is er dan ook nog niet veel gebruik gemaakt van de overstapcoach. De overstapcoach monitort al wel de leerlingen die een overstap hebben gemaakt, maar van begeleiding is nog niet zoveel sprake geweest.

De ISK-leerlingen die wel begeleid zijn in 2018, zijn leerlingen die de overstap al gemaakt hadden, maar vervolgens zijn uitgevallen. Ons doel is dus ook om nog eerder bij de leerling betrokken te raken, zodat zowel voor, tijdens, als na de overstap, de leerling hulp kan krijgen wanneer dat nodig is.

Ook het aanbieden van beroepskeuze-/studiekeuzetesten is iets waar de ISK leerling veel aan kan hebben. Vaak is het namelijk toch nog niet duidelijk welke richtingen er in het mbo onderwijs allemaal toegankelijk zijn. Op korte termijn gaan we beginnen met het afnemen

"Via de decaan van de isk kwam Francisca bij mij in beeld. Zij vroeg mij bij haar na te gaan hoe het ging bij haar entreeopleiding bij Friesland College Leeuwarden. Hierop heb ik contact met haar opgenomen.

Ze zat al enkele weken thuis omdat zij geen recht had op een OV en niet de financiële middelen had de reis Drachten - Leeuwarden zelf te bekostigen. Zij was uitgestroomd uit het ISK. Als bezitter van de Italiaanse nationaliteit had zij 5 jaar lang geen recht op een OV, wanneer zij geen werkende ouder had. Haar Nederlandse moeder was uit Italië hier naar toe gekomen en had een bijstandsuitkering.

Als tijdelijke oplossing hebben wij haar direct een OV-pas verstrekt zodat zij direct naar school kon.

Uiteindelijk is het ons gelukt na vele gesprekken met haar, haar moeder, DUO en gemeente om haar de Nederlandse nationaliteit te laten verkrijgen. Zij heeft nu structureel dezelfde rechten als haar studiegenoten. Met haar ov heeft ze het schooljaar af kunnen maken in Leeuwarden. Inmiddels heeft zij haar opleiding vervolgd bij de Friese Poort Drachten.

*Inge Leijten
overstapcoach vo-mbo en isk-vervolg*

van de eerste testen. Aan de hand van die testen kan ook de eventuele begeleiding ingezet worden.

Cijfers

Rijlabels	MBO-3/4	Eindtotaal
Openbare Scholengemeenschap Singelland ISK	1	1
Eindtotaal	1	1

Casus Ron: na ww-uitkering en thuiszitten een leer-werkplek tot lasser.

Ron werd bij mij aangemeld door een gebiedsteammedewerker. Ron had op vso De Zwaai gezeten en hij zat thuis zonder school of werk met een ww-uitkering. Ik ben bij hem op huisbezoek gegaan en gesproken over zijn toekomst. Hij wilde graag lasser worden. Hierop hebben wij gesprekken gevoerd met Friese Poort en een potentiële werkplek voor een BBL-opleiding tot lasser. Uiteindelijk wilde het bedrijf hem eerst een proefplaatsing aanbieden vanwege vermeende ASS. Ron wilde niet met een 'stempel' aan het werk en er daarom van af zien. Gelukkig heb ik dit om kunnen draaien en is Ron daar toch van start gegaan. Ondertussen hebben wij er ook voor gezorgd dat zijn aflopende WW-uitkering wordt opgevolgd door een uitkering van Sociale Zaken. Doel is dat hij over 2 maanden een arbeidscontract krijgt na de proefplaatsing en in september start met de BBL-opleiding tot lasser. Ik blijf contact houden met Ron om ervoor te zorgen dat wij dit doel bereiken.

Debby Smedes,
overstapcoach praktijkonderwijs,
voortgezet speciaal onderwijs en entree

Overstap van voortgezet speciaal onderwijs cluster 4 naar vervolg

Algemeen

Het cluster 4 onderwijs binnen het voortgezet speciaal onderwijs, betreft onderwijs aan jeugdigen met gedrags- en psychische problematiek. De cognitieve vaardigheden van deze groep jeugdigen loopt sterk uiteen, waardoor een overstap vanuit dit type onderwijs naar dagbesteding werk of (hoog) vervolgonderwijs kan betreffen.

Binnen onze regio gaat het grootste deel van de leerlingen met een toelaatbaarheidsverklaring voor vso cluster 4 naar De Zwaai te Drachten of De Monoliet te Leeuwarden.

Ervaringen

Op de cluster 4 scholen sluit de coach aan bij de overleggen die ze hebben met de gemeenten en van daaruit komen overstappers naar voren die wij oppakken. Daarnaast wordt overlegd met de scholen over jeugdigen die naar voren komen op de DUO lijsten. Hieruit zijn nog wel eens overstappers naar voren gekomen.

Daarnaast krijgen wij vanuit de leerplichtambtenaren steeds meer aanmeldingen van leerlingen die 16/17 jaar zijn en vastlopen op het vso. Die pakken wij op om te bemiddelen naar werk of richting een mbo-opleiding. Ook ondersteunen wij, waar nodig en noodzakelijk, deze jeugdigen en hun ouders bij de praktische zaken die geregeld moeten worden wanneer ze 18 jaar zijn geworden.

Cijfers preventief bemiddeld 2018

Rijlabels	 Dagbesteding	MBO-2	Overig	Uitkering	Wacht op overstap	Werkt >12 uur	Eindtotaal
VSO de Monoliet	1	1	1	2	2		7
VSO De Zwaai		1	2	1	2	2	8
Eindtotaal	1	2	3	3	4	2	15

NB De bemiddelden waarmee de overstapcoach al in 2017 is gestart zijn hierin niet meegenomen.

Conclusies

- Bemiddelde jeugdigen nemen toe, in 2017 was het aantal nog beperkt.
- Doelgroep en benodigde ondersteuning is zeer divers.
- Voor sommige jeugdigen in de leeftijd 16/17 jaar is een alternatief traject benodigd, het aanbod van voortgezet speciaal onderwijs is dan niet meer toereikend.

Overstap van voortgezet speciaal onderwijs cluster 3 naar vervolg

Algemeen

Voorgezet speciaal onderwijs, cluster 3, is het onderwijs voor jeugdigen met lichamelijke en/of verstandelijke beperking en langdurig zieken. In onze regio gaan de meeste jeugdigen in cluster 3 naar Taryk (Drachten), Lyndensteyn (Beetsterzwaag) en Meester Duisterhoutschool (Heerenveen en Noordwolde).

Ervaringen

De variatie binnen de doelgroep van cluster 3 onderwijs is groot. De belangrijkste uitdaging binnen cluster 3 onderwijs zit binnen de doelgroep die op de rand van dagbesteding/arbeid zit. Hoewel hiervoor het doelgroepregister beschikbaar is en indien noodzakelijk een plek voor beschut werk, blijkt het aanbod in de praktijk niet altijd toereikend.

Cijfers preventief bemiddeld 2018

Rijlabels	 Dagbesteding	MBO-3/4	Uitkering	Werkt >12 uur	Eindtotaal
School Lyndensteyn	3	1	1		5
VSO Duisterhoutschool			1		1
VSO Talryk	3		1	2	6
Eindtotaal	6	1	3	2	12

NB De bemiddelden waarmee de overstapcoach al in 2017 is gestart zijn hierin niet meegenomen.

Casus Maarten: op naar (beschut) werk

Maarten zat op School Lyndensteyn vanwege een lichamelijke en cognitieve beperking. Hij heeft voortdurend intensieve begeleiding nodig. In zijn laatste jaar heeft hij stage gelopen bij Prodak Archiefvernietiging in het magazijn. Via zijn stagebegeleider kwam ik in aanraking met hem. Voordat hij uitstroomde heb ik met school, Prodak en Maarten overlegd over zijn vervolg. Wij hebben een portfolio gemaakt om de behaalde certificaten, vaardigheden en ervaring van Maarten in beeld te brengen. In samenspraak met de gemeente is hij uiteindelijk bij Caparis in een diagnosetraject Stream terecht gekomen en wordt naar een indicatie voor beschut werk met bijbehorende arbeidsplek toegewerkt. Doel is een betaalde baan in de logistiek, mogelijk in een beschutte werkomgeving. Het traject loopt nog.

Bieuwe van der Meulen,
overstapcoach praktijkonderwijs,
voortgezet speciaal onderwijs en
entree

Conclusies

- De overstapcoach is goed in beeld bij de vso cluster 3 scholen.
- Instrument die ondersteunend kunnen werken bij de overstap zijn de educatiemeter, Boris-praktijkverklaringen, ePortfolio.
- O.a. samen met Caparis is gesproken over indicatie en arbeidsplekken voor beschut werk. Het aanbod voor jeugdigen met meer potentie dan levenslange dagbesteding behoeft aandacht.

Overstap van voortgezet speciaal onderwijs cluster 1 en 2 naar vervolg

Algemeen

Cluster 1 en cluster 2 van het voortgezet speciaal onderwijs zijn leerlingen met beperkingen op visueel (cluster 1) en auditief/taal gebied (cluster 2).

Deze clusters vallen niet onder het samenwerkingsverband passend onderwijs. Het aantal leerlingen in dit type onderwijs is niet groot en neemt, mede door technische ontwikkelingen, in afgelopen jaren sterk af.

Ervaringen

In 2018 zijn er 2 jeugdigen uitgestroomd uit Kentalis Compas.

Cijfers preventief bemiddeld 2018

Rijlabels	 Dagbesteding	Wacht op overstap	Eindtotaal
Kentalis Compas	1	1	2
Eindtotaal	1	1	2

Conclusies

Het mag duidelijk zijn dat de aantallen in cluster 1 en 2 beperkt zijn. In bovenstaande 2 gevallen heeft de coach een rol gehad bij de toeleiding richting gemeente. Gezien de lage aantallen is er weinig ervaring bij gemeentelijke sociale diensten met deze doelgroep.

Overstap van entreeopleiding (mbo niveau 1) naar vervolg

Algemeen

In regio De Friese Wouden stappen jaarlijks meer dan 100 jeugdigen over van entree-onderwijs naar vervolg. De jeugdigen die in entree-onderwijs komen hebben een gevarieerde achtergrond. Het kunnen jeugdigen zijn die uit het vmbo zijn gevallen zonder diploma, de Internationale Schakelklas hebben doorlopen, voortgezet speciaal onderwijs hebben gevolgd e.d. Het betreft veelal een kwetsbare instroom en uitstroom in dit type onderwijs. De meeste entree-overstappers zijn leerlingen van Friese Poort, Friesland College en Nordwin.

Ervaringen

De entree-doelgroep, zeker het gedeelte dat niet doorstroomt naar niveau 2, is kwetsbaar bij de start op de arbeidsmarkt. Meer dan de helft van de entree-uitstromers, blijkt uit cijfers, komt na het uitstromen met/zonder diploma met een uitkering in aanraking/heeft geen inkomsten.

Mede daarom is de expertgroep entree naar arbeid opgestart, om gezamenlijk met de 3 mbo's te spreken over mogelijkheden tot verbetering van deze overstap. Vroegtijdige interventie door Sociale Zaken wordt daarbij gezocht.

Van de entree-doelgroep die doorstroomt naar niveau 2 is bekend dat dit ook een kwetsbare overstap is. Het zou goed zijn wanneer een student overstapt van niveau 1 naar niveau 2 dat mbo's binnen de eigen instelling een doorlopende begeleiding nastreven.

Cijfers preventief bemiddeld 2018

Rijlabels	Entree	MBO-2	MBO-3/4	Overig	Startkwalificatie	Uitkering	Verhuisd	Wacht op overstap	Werkt >12 uur	Eindtotaal
Nordwin College		2				1		1	4	8
Regionaal Opleidingen Centrum Friese Poort	2	8	1		1	2	1		1	16
Regionaal Opleidingen Centrum Friesland College	1	5		1		1			1	9
Eindtotaal	3	15	1	1	1	4	1	1	6	33

NB De bemiddelden waarmee de overstapcoach al in 2017 is gestart zijn hierin niet meegenomen.

Conclusies

- Bij de 3 mbo-instellingen zijn de overstapcoaches actief en al bij vele casussen betrokken geweest.

- Binnen Friese Poort en Nordwin is men bezig met opbouwen van een ePortfolio voor de studenten om ontwikkeling en opgedane ervaring/vaardigheden vast te leggen. Mede ondersteunend wanneer jeugdigen een overstap willen maken richting arbeid.

- In de toeleiding naar arbeid is veel beweging binnen de 3 mbo's. Voor jeugdigen voor wie Entree eindonderwijs is, is het zo vroeg mogelijk inzetten van instrument/ondersteuning en het betrekken van Sociale Zaken ook aan te bevelen.

Bemiddelen van jeugdigen zonder onderwijsinschrijving

Algemeen

In bovenstaande paragrafen zijn de verschillende overstappen behandeld waarin de overstapcoaches een rol hebben. Echter, ook wanneer er al een overstap heeft plaatsgevonden, kan het zijn dat een overstapcoach gaat bemiddelen. Dit geldt m.n. voor jeugdigen afkomstig uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs. Deze jeugdigen moeten wij immers tot hun 23^e volgen en er kunnen situaties voordoen (verhuizing naar deze regio, verlies van inkomsten) e.d. waarin actie gewenst is. Incidenteel gebeurt het ook dat wij eigenlijk pas te laat in beeld komen, jeugdige heeft het onderwijs al verlaten zonder passend vervolg.

Ervaringen

Uit de onderstaande cijfers is op te maken dat de achtergrond van deze leerlingen divers is. Wanneer zij buiten de regio naar school gingen hing dit vaak ook samen met een verhuizing, daarmee is het logisch dat de jeugdige pas later bij ons in beeld komt.

Het volgen van jeugdigen afkomstig uit het praktijkonderwijs en voortgezet speciaal onderwijs blijkt van waarde. Wanneer deze jeugdigen uit een andere regio hier naar toe verhuizen, is het geen automatisme dat deze groep ook bij Sociale Zaken in beeld komt. Bij het rmc komt deze groep wél in beeld en toeleiding richting uitkering/arbeid kan dan opstarten.

Cijfers "curatief" bemiddeld 2018

Rijlabels	Dagbesteding	Entree	MBO-2	Onbekend	Overig	Startkwalificatie	Uitkering	Verhuisd	Werkt >12 uur	Eindtotaal
VSO Duisterhoutschool							1			1
Bornego College VMBO					1					1
Christelijke School voor Praktijkonderwijs JJ Boumanschool									1	1
Drenthe College logistiek medewerker									1	1
Friese Poort Assistent dienstverlening			1							1
Friese Poort medewerker facilitaire dienstverlening									1	1
Friese Poort Secretaresse						1				1
Friesland College assistent dienstverlening en zorg					1					1
Linde College		1								1
Praktijkonderwijs De Steiger							1			1
Praktijkonderwijs Erasmus							1			1
PRO CSG Liudger							1			1
Pro het Hooghuis					1					1
PRO JJ Boumanschool									1	1
Regionaal Opleidingen Centrum Drenthe College									1	1
Regionaal Opleidingen Centrum Friese Poort assistent verkoop/retail								1		1
Regionaal Opleidingen Centrum Friesland College		1								1
VSO De Atlas				1			1			2
VSO De Monoliet								1		1
VSO De Zwaai		1					2	1		4
VSO Lyndensteyn		1								1
VSO Talryk							1			1
(Leeg)							1			1
Eindtotaal	2	2	1	1	3	1	9	3	5	27

Conclusies

- Verhuizers naar onze regio met een achtergrond in het praktijkonderwijs/voortgezet speciaal onderwijs hebben wij in beeld.

- Enkele leerlingen, bijvoorbeeld van De Zwaai, zijn pas later bij ons in beeld gekomen voor bemiddeling. Op moment gebeurt dit niet vaak meer en zijn wij indien nodig al vroeger betrokken.

Monitoren na de overstap

Naast het actief bemiddelen van jeugdigen voorafgaand aan een overstap of daarop volgend, wordt een grote groep gemonitord door onze administratie.

Onder monitoren verstaan wij dezelfde definitie als door het ministerie van OCW bij de effectrapportage rmc:

"Het volgen van jongeren door RMC. Monitoren wordt in de effectrapportage gedefinieerd als het op basis van gegevens bepalen op welke positie (in het onderwijs, aan het werk, in een uitkering, dagbesteding of onbekend) een jongere zich op dat moment bevindt." (uit effectrapportage 2018)

Nadat een jeugdige gemonitord is kan dit leiden tot:

- afsluiten van monitoren (bijvoorbeeld behalen startkwalificatie, leeftijd 23 jaar, verhuizing e.d.);
- vervolgactie monitoren na een periode van 6 maanden of een jaar;
- actie voor overstapcoach om te gaan bemiddelen, denk bijvoorbeeld aan einde dienstverband/uitkering.

In 2018 zijn er 355 jeugdigen nieuw opgestart om te monitoren. Om een indruk te geven onderstaand de status van de jeugdigen.

Rijlabels	Aantal van Status nu
Dagbesteding	54
Entree	47
Mbo-2	37
Mbo-3/4	4
Onbekend	6
Overig	34
Startkwalificatie	1
Uitkering	15
Verhuisd	23
Wacht op overstap	103
Werkt >12 uur	31
Eindtotaal	355

NB Alle jeugdigen die bemiddeld zijn én gemonitord zijn hier niet nogmaals bij geteld. Ook de jeugdigen waarvan de monitoring in 2017 is opgestart zijn hier niet opgenomen.

Een belangrijke kanttekening hier is dat de jeugdigen die in 2017 zijn bemiddeld en worden gemonitord niet op deze lijst voorkomen. Dit gaat om ongeveer 300 jeugdigen. Waar noodzakelijk volgen wij de jeugdigen totdat zij 23 zijn geworden of vanwege een andere reden uitstromen.

Conclusies / kanttekeningen / aanbevelingen / discussie

Op basis van de cijfers en ervaringen volgen nu enkele punten ter bespreking/besluitvorming.

1. *Afbakening niveau vmbo bb/lwoo versus vmbo kader/tl*
In de paragraaf m.b.t. de overstap vmbo-mbo is getoond dat de helft van de tot nu toe begeleide jeugdigen uit kader/tl komt. De vraag is hoe wij hiermee in 2019-2021 mee om willen gaan.

Voorstel

De afbakening van de doelgroep los laten.
(Vooralsnog is de bestaande formatie toereikend.)

2. *Isk-leerlingen werden in 2018 niet preventief bemiddeld*
De overstapcoach is tot op heden nog niet preventief, voorafgaand aan de overstap, betrokken bij casussen op de isk. Deze doelgroep is wel benoemd als onderdeel van het project.

Voorstel

Bespreken of en hoe wij de overstapcoach een sterkere positie willen en kunnen geven binnen het isk.

3. *Portalis-jeugdigen worden vanaf 2019 ook bemiddeld wanneer Portalis aangeeft dat dit gewenst is.*
De doelgroep die bij Portalis onderwijs volgt was tot op heden nog geen doelgroep. Na een kennismakingsgesprek en de afweging dat dit ook vso betreft, zetten wij recentelijk ook onze bemiddeling in voor deze groep.
4. *Het bereik is bijna volledig dekkend vwb vo-scholen*
Op Linde College en Terra College na hebben wij van elke school leerlingen bemiddeld. Linde College blijft tot op heden aangeven geen leerlingen te hebben waarvoor een overstapcoach benodigd is, bij Terra college gaan wij binnenkort weer in gesprek.
5. *Formatieve inzet en waardering van de inzet van overstapcoaches groeit i.r.t. project en projectperiode*
Door de toenemende vraag vanuit scholen en andere netwerkpartners, is halverwege vorig jaar de formatie al opgeplust van de overstapcoaches, binnen de bestaande budgettaire kaders. Dit is wel een aandachtspunt gelet op de blijvende groei.

Voorstel

Formatieve inzet blijven bewaken. Prioriteit ligt bij nieuwe overstappers vanuit onderwijs naar vervolg en jeugdigen buiten beeld.

6. *Ook meerwaarde voor overstapcoaches/administratie wanneer Iln niet overstappen maar door verhuizing, verlies van inkomsten e.d. opnieuw in beeld komen.*

7. *Het aantal overstappers vanuit praktijkonderwijs naar mbo is ongeveer 50% van de gehele doelgroep, dit is opvallend hoog en een kwetsbare overstap.*
De vraag die bij overstapcoaches praktijkonderwijs leeft is of dit de meest ideale route is voor een deel van de leerlingen, die in het praktijkonderwijs zijn gegaan vanwege extra ondersteuningsbehoefte. Enkele leerlingen die nu worden aangemeld zijn ook jeugdigen die eigenlijk naar het mbo willen maar waarbij een route naar arbeid geschikter is.
Een ander aandachtspunt is dat de overstappers richting mbo niet allen ingeschreven worden in het doelgroepregister. Dit zou, wanneer ondersteuning richting arbeid noodzakelijk is, prettig zijn.

Voorstel

- De overstappers vanuit praktijkonderwijs naar mbo analyseren (startkwalificatie/vsv/verzuim)
- Nader in gesprek over deze overstap met regiegroep/praktijkonderwijs (analyse afwachten)
- Bespreken of het mogelijk is inschrijving doelgroepregister als vast onderdeel te maken van uitstroom praktijkonderwijs

8. *Veel raakvlakken met projecten/initiatieven die plaatsvinden -> taak coördinator voor bewaken van integraliteit en verbinden van de initiatieven. (denk aan extra middelen pro/vso/entree, extra middelen arbeidsmarktregio's, gemeentelijke initiatieven voor bab-doelgroep enz.)*
9. *Inzet van het instrument ePortfolio neemt toe voor jongeren die richting arbeid uitstromen.*
Binnen de entreeopleiding van Friese Poort en Nordwin wordt gewerkt met een ePortfolio, waarin jongeren hun ontwikkelingen, ervaring, competenties e.d. registreren. Hiermee kunnen zij zich ook presenteren bij een potentiële werkgever. Hier ligt een mooie link tussen 'Take the next step' en het project 'Doorontwikkeling ePortfolio'.
10. ***Oproep aan leden van de regiegroep: haal zelf input op bij de achterban! Gemeenten, vo en mbo. Mede ihkv een nieuw programma 2021-2024 en aansluiten bij behoeften van het veld, professionals en jeugdigen/ouders.***